

**Samhällsbyggnadskontoret,
miljö- och hälsoskyddsavdelningen**

Handläggare: Malin Olofsson
Titel: Miljö- och hälsoskyddsinspektör
E-post: malin.olofsson@norrtalje.se

Till: Bygg- och miljönämnden

Bedömningsmodell för områden med enskilt vatten och avlopp inom samlad bebyggelse i Norrtälje kommun

Förslag till beslut

Bygg- och miljönämndens arbetsutskott föreslår Bygg- och miljönämnden att:

1. Anta bedömningsmodellen som ett arbetsverktyg att använda i samband med VA-planering, andra planeringsområden och ärendehandläggning inom Bygg- och miljönämndens verksamhet.

Sammanfattning av rapport angående bedömningsmodellen

Norrtälje kommun upptar cirka en tredjedel av Stockholms läns yta och är den kommun i hela landet som har flest fastigheter som har behov av enskild VA-försörjning. Det beräknas finnas cirka 30 000 fastigheter som har behov av enskilt avlopp och dessa fastigheter har också egna vattentäkter eller är anslutna till dricksvattentäkter som innehas av samfälligheter.

Norrtälje är också en kustkommun med många öar samt områden med tunna jordlager och begränsad grundvattenkapacitet, vilket medför att det finns risk för påverkan av saltvatteninträngning i borrhåll. Bristfälliga enskilda avlopp medför risk för negativ påverkan på omgivningen med läckage av näringsämnen till recipienter/vattenförekomster och risk för förorening av vattentäkterna i närområdet.

I områden med samlad bebyggelse kan behov av allmänna vattentjänster uppkomma om inte den enskilda VA-försörjningen fungerar. Samhällsbyggnadskontorets miljö- och hälsoskyddsavdelning har därför med hjälp av geodataavdelningen under 2023 genomfört ett projekt för att ta fram en bedömningsmodell för områden med enskilt vatten och avlopp inom samlad bebyggelse i Norrtälje kommun.

Syfte är att ta fram en modell som kan ligga till grund för planeringsarbetet och prioriteringar gällande vatten- och avlopps-försörjning i Norrtälje kommun. För att kunna förutse vilka områden som har behov av samlade VA-lösningar och allmänna vattentjänster har Bygg- och miljönämnden tagit fram en ny bedömningsmodell för att redovisa förutsättningar för enskilt vatten och avlopp. Modellen är GIS-baserad och ger poäng till varje område som har definierats som en samlad bebyggelse och där antalet hushåll är 20 och därutöver.

Ärendet

Ändringar av lagen om allmänna vattentjänster genomfördes under 2022, vilket bl a innebär att alla kommuner fr o m årsskiftet 2023/24 ska ha en vattentjänstplan som visar hur kommunen långsiktigt planerar för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster. Vattentjänstplanen ska bl a innehålla en plan för utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen. Samtidigt är Norrtälje kommuns VA-plan i behov av att uppdateras. VA-planen är det övergripande dokumentet för VA-planering som omfattar VA-försörjning i hela kommunen.

Vattentjänstplanens tidshorisont är 12 år, vilket har bedömts vara en rimlig planeringshorisont. Planen ska hållas aktuell genom att omprövas vart fjärde år. Inom ramen för vattentjänstplanen kommer såväl

behov av åtgärder inom den befintliga allmänna VA-försörjning som nya områden med behov av allmänna vattentjänster att belysas.

Som en del av arbetet med att ta fram en vattentjänstplan och att uppdatera VA-planen för Norrtälje kommun har Bygg- och miljönämnden därför tagit fram en bedömningsmodell för att kartlägga förutsättningarna för enskilt vatten och avlopp inom områden med samlad bebyggelse i kommunen.

Förvaltningens analys och slutsatser

Kartunderlaget med tillhörande poängsättning som modellen genererat har primärt tagits fram för att kunna användas i VA-planeringen som ett verktyg för att underlätta bedömningen av behovet av att lösa VA-frågan samlat. Kartläggningen omfattar 305 områden som analyserats med en bedömningsmodell innehållande 18 parametrar.

De områden som får högst poäng i modellen har störst indikation på problem med att lösa VA-frågan via enskilda anläggningar. Områdenas höga poängsättning medför anledning till att på ett fördjupat sätt utreda de långsiktiga förutsättningarna för att lösa VA-frågan på ett hållbart sätt. För områden som erhållit låga poäng i modellen indikeras att behovet av att lösa VA-frågan samlat är lågt och förutsättningarna är här större för att dessa områden kan fortsätta ha enskilda VA-lösningar inom överskådlig tid

Bedömningsmodellen bör även kunna användas i andra planeringssammanhang, t ex vid framtagande av ny översiktsplan, fördjupade översiktsplaner och nya detaljplaner. Även vid prövning enligt PBL, såsom handläggning av förhandsbesked för ny bostadsbebyggelse och bygglov bör kartunderlaget kunna användas. Vid handläggning enligt miljöbalken, exempelvis ansökan om enskilt avlopp och anmälan om att borra ny vattentäkt, bör bedömningsmodellen också kunna utgöra ett användbart underlag.

Handläggare i ärendet har varit Malin Olofsson, miljö- och hälsoskyddsinspektör, miljö- och hälsoskyddsavdelningen.

Malin Olofsson

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen
Samhällsbyggnadskontoret

Bilagor

1. Bedömningsmodell för områden med enskilt vatten och avlopp inom samlad bebyggelse i Norrtälje kommun